

A bihari ev. ref. egyh. egyes. hivatala-e

102-1097

AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1897. ÁPRILIS 30-ÁN
SZÉHELYHIDON TARTOTT
RENDES TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS TÁRSA KONYVNYOMDÁJÁBAN.
1897. — 3605.

AZ ÉRMELLÉKI
EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1897. ÁPRILIS 30-ÁN
SZÉKELYHIDON TARTOTT
RENDES TAVASZI KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

DEBRECZEN,
NYOMATOTT HOFFMANN ÉS TÁRSA KONYVNYOMDÁJÁBAN.

1897.

Az
érmelléki ev. reform. egyházmegye

1897. április hó 30-án

Székelyhidon tartott tavaszi rendes közgyűlésének

jegyzőkönyve.

Jelen voltak :

Nagy István esperes és *Zsigó Endre* egyházmegyei
gondnok elnökletök alatt

a) Tanácsbírák.

Egyházi részről :

Világi részről :

Thamássy Lajos e. főjegyző	Konrád László v. fjegyző
Vecsey Sándor	Dravetzky Béla
Szathmári Sándor	Fényes Endre
Bányai László	Váradí Soma e. m. ügyész és jegyző
	Fráter Zoltán
	Fazekas Imre e. jegyző.

b) Az egyházak képviseletében :

Albis: Kalas István lelkész, Szilágyi László gondnok.
Álmosd: Bajza Antal l., Górr Sándor g.
Alsó-Ábrány: K. Szabó József, l., Kópis Lajos pr.
Apát-Keresztur: Csuka Ferencz l.
5 Asszonyvására: Vecsey Sándor l., Erdei Imre g.
Bagamér: Bányai László l., Báy Dániel g.
Bályok: Molnár Mihály l.
Bogyoszló :

- B.-Diószeg: Papp Gusztáv l., Várdai Sándor g.
- 10 B.-Félegyháza: Végh Lajos l., Nagy József t., Seres János t.
Csokaly: Simon Elek l.
Ér-Adony: Jakab József l., Szalkai Sándor g., Szalkai Gábor pr.
Ér-Keserü: Fazekas Imre l., Simon Márton l. Bakó Imre g.
Ér-Köbölkut: Torma Károly l., Gellért Ignác t.
- 15 Ér-Mihályfalva: Szathmári Sándor l., Konrád László pr.
Ér-Olaszi: Thamássy Lajos l., Kágyi József t.
Ér-Semjén: Végh József l., Babós Károly g.
Ér-Tarcsa: Molnár József l., Tóth József g.
Felső-Ábrány: Debreczeni László l., Gál András g.
- 20 G.-Petri: Takács Zsigmond l., Molnár Lajos g.
Monostor-Petri:
H.-K.-Szt.-Imre: Nagy István l.
H.-K.-Szt.-Miklós: ifj. Szabó József l.
Kakad: Csontos László l.
- 25 Kécz: Balogh Imre l., Fábián János g.
K.-Kereki: Besenyei Imre s. l., Tóth József g.
Kóly: Egressy Imre l., Turi Sándor g.
Margitta: Nagy Imre l.
Micske:
- 30 N.-Léta: Szücs Béla i. l., Fekete József g.
Ottomány: Szabó Mihály l., Szücs Sándor g.
Piskolt:
Poklostelek: Nagy Sándor l., Fazekas Sándor áll. t.
Szalacs: Boros István h. l., Fazekas András g.
- 35 Székelyhid: id. Szabó József l.
Szt.-Jobb: Bán Sándor l., Lakatos István g.
Széplak:
Tóti:
Uj-Léta: Lénárt Péter l., Balogh Sándor g.
- 40 Vajda: Magyar Gábor l., Kalas Sámuel t.

c) Tanítói kar képviselőiben:

Hajdu József K.-Kereki tanító e. elnök és Molnár Antal bagaméri tanító.

Egyházi elnök Nagy István esperes, Istenhez emelt buzgó imával a gyűlést megnyitja.

1. sz. A megnyitó ima elhangzása után a megalakulás történt meg a fentebb olvasható névsor szerint. A megalakulás folyamán Marjai Péter egyh. m. e. tanácsbírónak e gyűlésről elmaradását bejelentő levele ugyszintén a micskei lelkész és gondnok meg nem jelenhetésére vonatkozó esperesi jelentés tudomásul vétetett; — az előleges bejelentés nélkül távol maradt lelkészek és magokat nem képviseltetett egyházi előljáróságok névszerint, a bogyoszlói, piskolti, széplaki és tóti lelkészek továbbá az apát-kereszturi, bályoki, csakolyi, monospetrii, margittai, piskolti, székelyhidi, széplaki és tóti egyházak előljárói pedig felhivatni határozottak, hogy elmaradásukat az őszi egyházmegyei közgyűlésig igazolják az esperesi hivatalnál, különben a birság be fog hajtani rajtok.

2. sz. Olvastatott az 1896-ik év okt. 7-től elnökileg végzett ügyekről esperesi jelentés, a mint következik:

Esperesi jelentés.

1. A lelkészi stólat, a beküldött adatok szerint összeállítván, a főtiszteletű püspöki hivatalnak beküldtem.

2. Kis Sándor, volt felső-ábrányi tanítónak, ideiglenes minőségben a szt.-jobbii iskola vezetését engedélyeztem.

3. Tiszteletes Soos Károly olasz segédlelkész atyafit az egyházmegyei kötelék alól feloldoztam.

4. Tiszteletes Ablonczy Andor segédlelkész atyafit az egyházmegyei kötelékéből feloldoztam.

5. Tiszteletes Diószegi Mihály, eddigi tiszafüredi helyettes lelkész atyafit, Diószegre segédlelkészi minőségben felhatalmaztam.

6. A kéczi egyháznak tudomására juttattam, hogy Fábian János tanító részére 234 forint állami pótfizetés utaltatott ki.

7. Tiszteletes Lengyel Pál segédlelkész atyánkfiát, Bályokon a lelkészi tennivalók végzésére felhatalmaztam.

8. A néhai szalacsi és gálos-petrii lelkészek özvegyeinek kérvényeit az országos gyámintézet bizottságához felterjesztettem.

9. Szentkirályi Károly negyedéves theologus atyafit, főtiszteletű püspök ur kibocsátása alapján Székelyhidra, segédlelkészi minőségben felhatalmaztam.

10. Az országos gyámolda tagjainak névjegyzékét a folyó esztendőről felterjesztettem.

11. A korpótlék tárgyában minden egyházat utasítottam.

12. Az őszi gyűlésen reám bizottaknak elküldését teljesítettem.

13. A szalacsi egyháztanácsnak, a papi földek kezelése és a helyettes lelkész ellátására vonatkozó intézkedését helybenhagytam.

14. A főtiszteletű püspök ur által, hozzám áttett margittai és mihályfalvai panaszokat, az érdekelt egyházaknak megküldtem.

15. A gálos-petri és olaszi egyházakat értesítettem, mint szintén a tarcsait is, a tanítók részére kiutalt államsegélyről.

16. Az adonyi, kereszturi, monos-petrii, olaszii és poklosteleki egyházaknak segély egyleti, — Bán Sándor, Jakab József, K. Szabó József lelkészeknek, Kágyi József, Nagy József, Szatmári János, Vida Ferencz tanítóknak rendkívüli államsegélyt, együtt 418 frtot kiosztottam.

17. Mult évi közalap járulék czimen bevettem 1671 frt 63 krt, ugyanannyit felis küldtem.

18. Nagy lelki örömmel jelenthetem, hogy a jótékonyágban kifogyhatatlan urnő, Hegyi Mihályné ő nagysága és gróf Károlyi Tiborné ő nagyméltósága, bályoki egyházunkat ismét szép adományokban részesítették lelkészlaka építésében.

19. A közalapi segélyben részesült egyházak és lelkészeknek kiutalt 295 frtot kiosztottam.

20. Végre jelentem, hogy az évi előterjesztések rovatos ivei elfogyván, azoknak kinyomatását elrendeltetni kérem.

Ezekben van szerencsém az őszi közgyűlés óta általam végzetteket helybenhagyás végett beterjeszteni.

H.-K.-Szt.-Imrén, április 28. 1897.

A nagytiszteletű és Tekintetes közgyűlésnek

alázatos szolgája

Nagy István s. k.
esperes.

Tudomásul vétetik s a benne foglalt intézkedések általában helybenhagyatnak.

3. sz. A fenti esperesi jelentésből láthatólag B.-Diószegre Kassai Ignác elbetegedett lelkész mellett működő segédlelkész Diószegi Mihály atyánkfia az egyházmegyébe bekebelezését kérelmezvén:

kérelme közgyűlés által teljesítettik s az egyházmegyébe kebeleztetni rendeltetik.

4. sz. Az esperesi jelentésből kifolyólag Lengyel Pál legközelebb Széplakon működött s ugyanott lakó, most pedig Bályokon bejegyzett segédlelkész atyánkfiára vonatkozólag határozatilag kimondja a közgyűlés, hogy az ily névleges káplánság engedélyezését nem helyesli, mert úgy van meggyőződve, hogy a ki magát a lelkészi hivatalra szánta, annak elmulaszthatlan kötelessége a folytonos szolgálat által e hivatalban önmagát tökéletesíteni, különösen nem helyeselheti pedig ma, midőn oly nagy a káplán szükség az egész magyar ev. ref. egyházban. Annálfogva midőn nagytiszteletű esperes ur ezen intézkedését utólag megerősíti, egyszersmind felhívja nagytiszteletű esperes urat, hogy ha egyházmegyénk bármelyik egyházában a lelkészi szolgálatoknak végzésében — lelkész elhalálása vagy betegsége folytán — rövidebb vagy hosszabb ideig fenakadás támad, ily esetekben és ily helyzetben levő egyházainkban illetve lelkészeink mellett a lelkészi teendők végezésére nevezett segédlelkész atyánkfia szolgálatát vegye igénybe. E határozatról nevezett lelkész jegyzőkönyvi kivonatban értesítendő.

5. sz. Az esperesi jelentésből értesülvén közgyűlés azon szép adományokról, melyekben gróf Károlyi Tiborné önmagyméltósága és Hegyi Mihályné önagyága bályoki egyházunkat lelkész-laka építésében részesítették, elhatározza, hogy a nemesszivű adakozóknak tett adományaiért az egyházmegye részéről köszönő irat küldessék.

6. sz. Az 1896-ik évi október 7-én tartott egyházmegyei közgyűlésünk 14. j. sz. a. határozatából kifolyólag elhatározza közgyűlés, hogy a lelkészi nyugintézet felállí-

tása s ezzel kapcsolatban a káplán-ügy rendezése tárgyában készített egyházmegyei közgyűlésünk által elfogadott, kinyomatott s a testvér egyházmegyéknek pártolás végett megküldött dolgozat egy példánya a főtiszteletű egyházkerület folyó évi tavaszi közgyűléséhez jegyzőkönyvi kivonat kíséretében terjesztessék fel, — felkérve a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, hogy ezen dolgozatot — tekintve az abban foglalt, különösen szegény egyházainkra és azokban szolgáló lelkészeinkre nagyfontosságú és a sürgős elintézést hangosan követelő ügyeket a főtiszteletű és méltóságos konventre pártolólag felterjeszteni kegyesen méltóztassék.

7. sz. Egyházmegyénk egyházkerületi képviselőinek megbízatásuk lejárván, megválasztatnak a folyó 1897-ik évre ujjlag rendes képviselőkül egyházi részről Szathmári Sándor egyházm. e. t. bíró, világi részről Konrád László v. tbiró, póttagokul egyházi részről Marjai Péter e. tbiró, világi részről Váradi Soma v. tbiró volt képviselők.

8. sz. Az egyházmegyei időszakai tanács tagjainak megbízási idejük lejárván, megválasztattak a folyó 1897. évre rendes tagokul Thamássy Lajos, Vecsey Sándor egyházi, Fényes Endre világi tanácsbírák, póttagokul egyházi részről Marjai Péter egyházi, világi részről Dravetzky Béla, Frater Zoltán világi tanácsbírák.

9. sz. Olvastatott a székelyhidi ev. ref. egyház elöljáróságának az 1896. évi október hó 7-én tartott egyházmegyei közgyűlés — 6 j. k. sz. d) pontja alatt — a második léányiskola felállítására tárgyában hozott határozatára beadott jelentése, melyben előadatik, hogy tekintve az egyháznak torony, harang és kerítésekre az utóbbi években teljesített nagyobb mérvű kiadását, tekintve különösen az egyház teljes vagyontalanságát s e miatt már most is magas egyházi adóját, az egyház elöljárósága által is szükségesnek érzett ama fentebbi egyházmegyei kívánalomnak saját erejéből eleget nem tehet, hanem államsegélyért folyamodik s ennek eszközzésére egy 3 tagból álló bizottságot választott és küldött ki, a tanfelügyelőséggel leendő érintkezés esetleg tárgyalás megejtésére.

A székelyhidi ev. ref. egyház előjáróságának e jelentésében foglalt azon állítását, hogy a székelyhidi tekintélyes ev. ref. egyház nem képes egy közönségesen szükségesnek érzett s az országos törvény által is feltétlenül megkövetelt második leányiskolát saját erejéből felállítani, azért, mert az egyháznak a rendesnél kevésbé nagyobb kiadása volt az elmúlt években és mert az egyháznak jövedelmező ingatlan vagyona nincs, már csak azért sem fogadhatja el közgyűlés, mert ezen állítás tarthatatlanságát maga az egyház 1896. évi gondnoki számadása és f. évi költség előirányzata világosan bizonyítja. De nem helyeselheti azon intézkedését sem nevezett egyházi-előjáróságnak, hogy ezen második leányiskola felállíthatása végett államsegélyért folyamodik addig, míg a maga részéről valami áldozatot hozott volna a cél megvalósítására. Hiszen nyilvánvaló, hogy az állam segélyében csak azon egyházakat részesíti, a melyek már meghozták az erejüknek megfelelő áldozatot.

Ezen indokoknál fogva közgyűlés megmarad továbbra is a közszükség és országos törvény által hangosan követelt második leányiskola felállítása tárgyában már annyiszor s legközelebb az 1896. évi október 7-én hozott határozata mellett, s ismételten és a legkomolyabban felhívja az egyház előjáróságát, hogy ne vegye oly könnyedén és szűkkeblűen ezen nagyfentosságu és a megoldást már évtizedek óta — épen az egyháztagnak jól felfogott érdekéből — hangosan követelt ügyet, hanem tovább már nem halasztható kötelességének ösmerje a második leányiskola felállításáról sürgösen intézkedni s eként ugy a közszükségnek, mint az országos törvénynek eleget tenni.

10. sz. Az 1896. évi október 7-iki egyhm. közgyűlés jegyzőkönyvének 6-ik sz. c) pontjában foglalt a fi- és leányiskolának különválasztását illetve, a hajdani leányiskola újbóli felállítását a H.-K.-Szt.-Miklósi egyházban ismételve sürgető határozatára vonatkozólag nagytiszteletű esperes ur megnyugtató szóbeli jelentését helyeslőleg veszi tudo-

másul közgyűlés, de felhívja az egyház előljáróságát, hogy ez ügy miként állásáról a legrövidebb idő alatt írásban adja be jelentését az esperesi hivatalhoz.

11. sz. Ugyancsak az 1896. október 7-iki közgyűlés jegyzőkönyvének 6. száma a) pontjában foglalt a kólyi egyházra vonatkozó s rozzant iskolája helyét egy új alkalmas iskola felépítését sürgető határozatra nevezett egyház előljáróságától jelentés nem érkezvén, midőn ezen mulasztásért nevezett egyház előljáróságát megróvja, komolyan figyelmezteti ama határozat szerinti intézkedés megtételére és e tárgyban hivatalos jelentésének az esperesi hivatalhoz mielőbbi betérjesztésére.

12. sz. Ugyancsak az 1896. évi október 7-iki közgyűlés által — 6. jkvi sz. b) pontja alatt — a szalacsi egyházra vonatkozólag, iskolái átalakítása és egy második leányiskola felállítása tárgyában hozott határozatot illetőleg tekintetbe véve közgyűlés a szalacsi egyház jelenlegi helyzetét, a határidőt meghosszabbítja az egyház lelkeszi hivatalának rendszeres betöltéséig.

13. sz. Olvastatott az érsemjéni ev. reform. egyház előljáróságának az 1896. évi október 7-én tartott egyh. közgyűlésnek 7. jk. sz. alatti határozata értelmében betérjesztett hivatalos jelentése s ehez csatolt kérvénye Szunyogh Zsigmond egyházi főgondnok és Végh József lelkésznek. E jelentés szerint az egyház előljárósága f. évi április 25-én tartott gyűlésében — az egyházmegyei felhívásnak megfelelően — elhatározta egy egészen új lelkész-laknak még ez évbéli felépítését, melynek költségét hosszabb lejáratu kölcsönnel s ennek kamatait egyházi adó kivetése által vélné fedezhetni. Az építkezés előkészítésével megbizza a fő- és algondnokot, lelkészszel együttesen, kiknek eljárása felett érdemlegesen a presbyterium fog határozni. Egyszersmind elhatározza, miszerint kérvényben kerestessék meg a most összeülő egyházmegyei közgyűlés a végett, hogy bizza meg az egyházmegye elnökségét, hogy ha rövid időn betérjeszti az építendő lelkészlak tervrajzát, költségvetését s kölcsön-kérvényét és azok a kívánt kellékeknek megfelelnek, a czélbavett épít-

kezést, a tervezet kölcsön felvételét és annak a betérjesztendő kulcs szerint egyházi közköltségből fedezését engedélyezhessék. Végül e kérvény benyújtásával megbizsa Szunyog Zsigmond gondnokot és Végh József lelkészt.

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul az érsemjéni egyház előjárósága jelentéséből azon elhatározását, miszerint elavult lelkészlaka helyet egy egészen új s bizonyára a mai kor kívánalmainak megfelelő lelkész-lakot épített, lehetőleg még ez év folyamán. Helyesli azon elhatározását is, hogy az építés költségeit egy hosszú lejáratu kölcsönből kívánja fedezni, melynek kamatát s törlesztését egyházi közköltségben veti ki az egyház tagjaira. Készséggel ad helyet az előjáróság határozata értelmében főgondnok és lelkész aláírásával beadott ama kérvénynek, hogy lelkészlak tervrajzát, költségvetését, a költsön-kérvényt és annak megfelelő egyházi közköltség kivetési kulcsát egyházmegyénk elnökségéhez betérjeszthesse és megbizsa nevezett elnökséget, hogy az érsemjéni egyházi előjárósága által hozzá betérjesztett beadványokat tüzetesen vizsgálja meg és ha azokat helyeseknek, egyházm. törvényeinknek megfelelőeknek találja úgy az építkezésre mint az erre szükséges költsön felvételére, valamint az ennek fedezésére megkívántató összegnek az elfogadott kulcs szerinti kivetésére a szükséges felsőbb engedélyt megadhassa az egyházmegye nevében.

14. sz. Tudomására jutván közgyűlésnek, hogy Félegyháza előjárósága az 1896. évi október 7-iki egyházm. közgyűlés — 8. jk. sz. alatti — azon határozatának, mely szerint midőn roszalását fejezte ki közgyűlés nevezett egyház előjáróságának a törvénnyel szemben tanúsított azon makacssága felett, hogy egyházi számadásait a rendelt időre el nem készítette, utasította, hogy jövőre a törvény rendeletéhez szigoruan alkalmazkodják, egyszersmind szoros kötelességévé teszi lelkésznek, hogy egyháza mult évi számadását 30 nap alatt az esperesi hivatalhoz betérjessze — még máig sem lett elég téve,

elhatározza közgyűlés, hogy: külön jegyzőkönyvi kivonatban hivassék fel nevezett egyház előljárósága, miszerint amaz egyházmegyei határozatra vonatkozó jelentését 15 nap alatt az esperesi hivatalhoz mulhatatlanul terjessze be. Ha pedig az egyház előljárósága még ezen egyházmegyei rendeletnek sem tenne eleget avagy elfogadható okkal nem lesz képes indokolni elkövetett mulasztását, felhivja közgyűlés nagytiszteletű esperes urat, hogy nevezett egyház előljárósága, illetve annak azon tagja ellen a ki miatt az egyházmegye rendeletének a multban elég nem tétetett, avagy most elég nem tétetik, a fegyelmi eljárást azonnal megindítsa.

15. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi-kar által folyó hó 29-én Székelyhidon tartott értekezlet beterjesztett jegyzőkönyvének első száma, melyben azon kérelemmel fordul lelkészi-karunk egyházmegyei közgyűléshez, hogy az ezelőtt 4 évvel már szervezett egyházmegyei számvevőszéket működésének megkezdésére a legkomolyabban hívja fel. Tegye kötelességévé, hogy tartson ülést s abban a körülmények által már megvizsgált számadásokat vizsgálja felül az őszi közgyűlésig s ezekre vonatkozó jelentését az őszi közgyűlésre mulhatatlanul terjessze be. Hogy pedig a számvevőszék rendeltetésének jobban megfelelhessen, szükségesnek látná értekezlet, hogy tekintve számvevőszékünk egyházmegyei határozatunk szerinti elnökének, egyházmegyei gondnok urnak több oldalu elfoglaltatását, a központtól távol lakását, a gyakran előforduló közlekedési akadályokat, mindenekfelett pedig egyházmegyei gondnok ur magas életkorát s az azzal járó gyengeséget, amaz egyházmegyei határozat megváltoztatásával a számvevőszék elnöki tisztére az egyházmegyei világi tanácsbírói karának valamelyik, lehetőleg Székelyhidon lakó tagja kéretnék fel illetve választatnék meg. Végül, hogy annál inkább megfelelhessen a számvevőszék rendeltetésének, ruháztassék fel megfelelő hatáskörrel.

Közgyűlés teljesen magáévá teszi a lelkészi értekezlet jegyzőkönyvében az egyházmegyei számvevőszékre vonatkozólag foglaltakat s miután egy-

házmegyei gondnok ur az abban elősorolt okok alapján maga is felmentését kérelmezi a reá már terhes számvevőszéki elnökség alól, az egyházm. számvevőszék elnökéül megválasztja egyhangulag Fényes Endre e. m. v. bíró urat, ki is tekintve azon nagyszabású feladatot, mely az egyházmegyei számvevőszékre vár s tekintve azon üdvös eredményt, mely az elébe tűzött feladat megvalósulását mulhatlanul követni fogja az egyházak vagyoni állapotában, a választást közgyűlés nagy örömeire elfogadja s igéri, hogy a reábizott tisztben egyházaink igaz érdekének megfelelőleg a legszigorubbán fog eljárni. — Végül megadja közgyűlés a számvevőszéknek mindazon jogot és hatáskört, mely mulhatlanul megkivántatik arra nézve, hogy munkálkodásának kívánt eredménye lehessen s felhívja e tárgyban javaslatának az őszi egyházmegyei közgyűlés elé terjesztésére.

16. sz. Olvasatott ugyancsak az egyházmegyei lelkészi-kar által folyó hó 29-én Székelyhidon tartott értekezlet, beterjesztett jegyzőkönyvének 2. száma, melyben azon kérelemmel járul lelkészi-karunk az egyházmegyei közgyűlés elé, miszerint tekintve azt, hogy a Nagyváradon felállítani szándékolt leánynevelő-intézet már a megvalósulás stádiumába lépett s a még hiányzó összeg előteremtése végett esdő szavával zörget mindenfelé, tekintve azt, hogy e leánynevelő-intézet alapszabályai előnyben — fizetési engedményben — részesítik az ev. ref. lelkészek és tanítók gyermekeit, tekintve továbbá azt, hogy egyházmegyénk mindez ideig elenyészően csekély összeggel járult a két testvér-egyházmegyéhez viszonyítva ez intézet felállításához, tekintve végül azt, hogy egyházmegyénknek szépen megnövekedett házipénztára könnyen megbirna némi újabb áldozatot: szavazzon meg nevezett czélra ujjalag 500 frtot s azt 10 év alatt évi 50 forintos részletekben, kamat nélkül fizetné ki.

Közgyűlés lelkészi értekezletünk eme kérelmének — megfontolva az előhozott okokat — készséggel helyet ad, a kívánt 500 frt újabb adományt illetve annak 50 frtos évi részletekben, 10

év alatt kamat nélküli kifizetését megszavazza a n.-váradai nőnövelde javára s utasítja egyházm. házipénztárnokot, hogy az első 50 frtos évi részlet befizetését már ez év folyamán eszközölje.

17. sz. Olvastatott ugyancsak az egyházmegyei lelkészi-kar által folyó hó 29-én Székelyhidon tartott értekezlet jegyzőkönyvének 3-ik száma, melyben indítványozza lelkészi-karunk, hogy miután a székelyhidi ev. ref. leányiskola tanterme, melyben egyházmegyénk egyetemes üléseit tartja, a mellett, hogy eként napokig elvonatik rendeltetésétől az iskolai törvény ellenére, az egyházm. gyűlés méltóságának sem felel meg, ezenkívül szűkebb körű tanácskozásait, bírósági üléseit a czélnak egyáltalán alkalmatlan, különböző helyeken kénytelen tartani; a már oly régóta tervezett egyházmegyei gyűlésterem építését — melyre már 200 frt alapítványi tőke is van az egyházmegye kezelése alatt — tegye beható tanácskozása tárgyává s küldjön ki kebeléből egy bizottságot, mely azt lehetőleg már ez évben a megvalósulás óhajtott stadiumába juttassa.

Közgyűlés teljesen osztja az egyházmegyei gyűlésterem építésének elkerülhetetlen szükségességét s a fenti indítvány szerint határozatilag kimondja annak lehetőleg még a nyároni félépítését. E cél elérésére egy bizottságot küld ki oly utasítással, hogy ez megkeresvén mindenekelőtt a székelyhidi ev. ref. egyháztanácsot attól az egyházmegye részére — lehetőleg tulajdon joggal — a gyűlés' terem helyiségének megfelelő terület átengedését eszközölje ki a lelkészi telek erre legalkalmasabb részén. Azután nyisson pályázatot egy 8 öles hosszú, 4 öles széles s egy 6 öles hosszú gyűlésteremből és előszobából álló szilárd épületnek felépítésére s a legalkalmasabb pályázóval 2000 frton belül kössön szerződést az építésre. Az egyházmegye házipénztárában e célra kamatozott összegben felül szükségelt összeget az egyházmegye terhére általa felveendő hosszú lejáratú kölcsönből fedezze. Általában tegyen meg mindent hogy az építés a legjobb móddal már az őszi

közgyűlés szokott idejére lehetőleg befejezve legyen, eljárásáról jelentése, esetleg ahhoz csatolt számadása az egyházmegyei őszi közgyűlésre mulhatatlanul elváratván. E bizottság tagjaiul megválasztottak Drávetzky Béla egyhm. v. tbiró elnöklete alatt Fényes Endre és Váradi Soma egyh. m. v. tbirák, id. Szabó József székelyhidi lelkész, Vecsey Sándor egyhm. pénztáros és Végh József érsemjéni lelkész, kik is a megbizást mindanyian készséggel elvállalták.

18. sz. Olvastatott az ér-adonyi ev. ref. egyháztanácsnak a lelkészi fizetést képező egyházi adóra vonatkozó, az eddiginél méltányosabb alapokra fektetése czéljából, két egymástól lényegesen eltérő tervezete, s kéri az egyháztanács azok bármelyikének megerősítését s a lelkészi fizetéslevélnek ez újabb fizetési arány szerint leendő átalakítása helybenhagyását. — Az első tervezet, mely az 1897. évi január 22-én tartott presbyteri gyűlésen 3 szótöbbséggel elfogadtatott, de az 1897. évi január 31-én tartott egyházközségi közgyűlés által szavazattöbbséggel elvetetett, — 17 osztályt állít fel a gabonafizetésre nézve; a legkisebb osztály $\frac{1}{2}$ véka s a legnagyobb osztály 9 és $\frac{1}{2}$ véka terményfizetésre kötelez. — A másik tervezet az egyháztanács kikerülésével egyenesen az 1897. évi február 28-iki egyházközségi közgyűléshez terjesztetett be, s általa szavazattöbbséggel el is fogadtatott; e tervezetben 8 osztály van felvéve; a legkisebb adó 9 liter, s a legnagyobb adó 550 liter termény. E tervezetben már a lelkészi fizetésnek a gabonán kívüli minden egyéb járuléka, sőt még az egyházi közköltő is az ezen tervezetben megállapított literszám után van kivetve.

Az egyházmegyei közgyűlés egyik adózási tervezet megerősítéséhez sem járulhat. — Nem erősítheti meg az első tervezetet részint azért, mivel azt az 1897. évi január 31-én tartott egyházközségi közgyűlés többsége nem fogadta el, s ekép az egyházi törvény 253. §-ában foglalt kellék hiányzik, — részint pedig azért, mert nincs módjában az egyházmegyei közgyűlésnek a régi s az új tervezetben foglalt módozatot összehasonlítani s

megítélni, hogy a lelkészi fizetés nem szenved-e csorbulást az új fizetésialap megerősítése folytán. — Nem erősítheti meg a második tervezetet sem, miután az egyenesen az 1897. év február 28-iki egyházközségi közgyűléshez nyújtatott be s ott tárgyalatott; már pedig az egyházi törvények 18. §. c) pontja értelmében az egyházközségi közgyűlésnek csupán az egyháztanács által már tárgyalat javaslatára felelt van joga határozni.

Mindkét tervezet tehát azon utasítással adatik vissza az egyháztanácsnak, hogy az adózási-kulcs megállapításánál törekedjék egyetértésre jutni az egyházközségi közgyűléssel, s a jövő egyházmegyei közgyűlésre a tervezet mellett a régi fizetési módozatot valamint a lelkészi díjlevél másolatát is terjeszsze fel.

19. sz. Olvastatott a kis-kerekii ev. ref. egyháztanácsnak kérvénye, melyben az egyháztanácsnak 1895. évi január 2-án tartott gyűlésében az egyháziadó birtokaránylagos fizetése tárgyában hozott s az 1895. évi január 6-án tartott egyházközségi közgyűlés által is jóváhagyott határozatának végleges megerősítését kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés a kis-kerekii egyháztanácsnak az egyházközségi közgyűlés által is jóváhagyott egyháziadó fizetési-tervezetét, mely szerint „minden házaspár 1 frt 50 krt fizet, s a favágás, szőlőnapszám, szőlőadó és közalap czímen eddig fizetett összegek pedig az egyháztagok összes állami-adó forintjai után százaléokban vettessenek ki, oly módon, hogy az összes állami-adó forintra kivetett egyházi pénzadó 10 forintnál több nem lehet“ — megerősíti.

20. sz. Olvastatott a kis-kerekii ev. ref. egyháztanács 1896. évi június 21-én tartott gyűlésében hozott, s az egyházközségi közgyűlés által 1896. évi július 5-én elfogadott azon határozata, mely szerint az iskolai tandíjat mind a fiu- mind a leányiskolában egyenlő mértékben szabja meg, határozatilag kimondván, hogy minden iskolába járó gyermek után évenként $\frac{1}{2}$ véka rozs, $\frac{1}{2}$ véka

szemes tengeri, 1 frt 25 kr készpénz, 1 csirke vagy e helyet 20 kr. fizetendő.

A kis-kerekii ev. ref. egyháztanácsnak az egyházközségi közgyűlés által is jóváhagyott ezen tandíjfizetési tervezete megerősítettik.

21. sz. Tárgyaltatott az álmosdi ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben a lelkész és leánytanító részére a közlegelőből kimért szőlőföldek eladásának jóváhagyását kéri.

Tekintettel arra, hogy ezen szőlőföldekül kijelölt területek beültetése már több ízben sikertelenül kíséreltetett meg, az egyházmegyei közgyűlés ezen földek eladását jóváhagyja, s felsőbb jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez pártolólág felterjeszteni határozza.

Felhívja azonban az álmosdi ev. ref. egyház tanácsát, hogy a tanítói szőlőföld eladási árát 100 frtot, vevő Bay Sándor urtól vegye be, a lelkészi föld eladási árának be nem fizetett részét pedig az eladott ingatlanra első helyen leendő betáblázással biztosítsa, s a vételárnak 8%-os kamatait az eladott földek arányában a lelkészi és a tanítói fizetések javítására fordítsa.

22. sz. Tárgyaltatott az álmosdi ev. ref. egyháztanács kérvénye, melyben a lelkészi telek mellett fekvő Dóka-féle telek megvételének jóváhagyását kéri.

A kérelmezett vétel tudomásul vétetik s legfelsőbb jóváhagyás végett a kérvény mellékleteivel együtt a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni határoztatik.

23. sz. Olvastatott a bagaméri egyháztanács kérvénye, melyben előadván, hogy részint, mivel a bagaméri egyházban a tanítók részére rendszeres díjlevél mindez ideig nem volt, részint, mivel a régen szokásban volt termény-tandíj, készpénzre lett átváltoztatva, s a javadalmazások más tekintetben is a tanítók előnyére megváltoztak; a jelenleg érvényben levő fizetés alapján, mindkét tanítója részére rendszeres díjlevelet állított ki: kéri azoknak megerősítését.

Egyházmegyei közgyűlésünk, — amennyiben a díjlevelek csak két példányban terjesztettek be, a 3. példány lelkész jelentése szerint, a tanítók nyugdíj összegének helyesbitése céljából a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz levén felterjesztve; — utasítja a bagaméri egyháztanácsot, hogy a díjleveleket a 3. példánnyal pótolva, őszi közgyűlés elé terjeszse be.

24. szám. A bagaméri egyháztanács beterjeszti, egy 3-ik iskola építése tárgyában hozott presbyteri s egyházközségi gyűlés határozatait, az építésre vonatkozó tervrajzot és költségvetést, melyek szerint a 11 öl hosszú, 4 $\frac{1}{2}$ öl széles, s tanítói lakásul 2 szobát, konyhát, kamrát és egy tantermet magába foglaló épület építési költsége 1407 frt 60 krban lett előirányozva. — Ez összegből 1000 frtot a bagaméri közbirtokosság adományozott, 300 frtot az egyház magtára fog fedezni, 150 frtot pedig az erdő s legelő illetőséggel nem bíró egyháztagokra — mint a kik az 1000 frtos adományhoz semmivel sem járultak — osztályba sorozás útján iskolaépítési adó czimen vettetik ki. — Kéri egyháztanács ezen ügyben tett intézkedéseinek helybenhagyását és megerősítését.

Egyházmegyei közgyűlésünk őszinte elismeréssel veszi tudomásul, a bagaméri egyháznak a népnevelés emelése körül kifejtett s évről-évre fokozódó buzgóságát, melynek eredményeként alig 8 év alatt már a harmadik új iskola épületet emeli, — s a beterjesztett tervrajzot és költségvetést valamint a hiányzó 150 frtnak az erdő s legelő illetőséggel nem bíró egyháztagokra osztályba sorozás útján kivetését: helybenhagyja és megerősíti.

25. sz. Olvastatott a bagaméri egyháztanács kérénye, melyben előadta, hogy a tanköteles gyermekeknek az utóbbi évek alatti örvendetes megszaporodása, egy harmadik tanítói állás szervezését tette elodázhatatlanul szükségessé; — beterjeszti az ezen tanítói állás javadalmazására vonatkozó presbyteri és egyházközségi gyűlések jegyzőkönyveit, melyek szerint a szervezendő új tanítói állás

javadalma 400 frtban állapítván meg, az összeg fele részét, kétszáz frtot az egyháztalok a már 10 év óta fizetett iskolai adónak további 5 évre érvényben hagyása s fizetése által fedezik, a hiányzó kétszáz frt fedezésére pedig az állam segélyét ohajtják igénybe venni: kéri egyháztanács az iskolai adó kivetésének — további 5 évre — engedélyezését, az államsegély igénybe vételére nézve pedig egyházmegyei közgyűlés beleegyezését, illetve a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium elé terjesztendő kérvényhez, a szükséges egyházhatalósági beleegyezési nyilatkozat megadását.

Egyházmegyei közgyűlésünk a bagaméri egyháznak, ugy az iskolai adó további 5 évre kivetésére az engedélyt, mint az államsegély igénybe vehetésére beleegyezését, — ismerve ezen egyháznak a népnevelés emelése körül az utóbbi időben hozott s erejét kimerítő nagy áldozatait — készséggel megadja, s az államsegély megnyeréséhez szükséges nyilatkozat megadására, illetve a főtiszteletű püspöki hivataltól kieszközlésére nt. esperes urat felhatalmazza.

26. sz. Olvastatott a felső-ábrányi ref. egyháztanács kérvénye, melyben hivatkozással azon körülményre, hogy iskolájoknak az állam részére lett átadása folytán, az 5%-kos iskolai pótagó a ref. egyház tagjaira kivetetik: kéri, hogy a tanító részére eddig fizetni tartozott buza párbér adó kivetése, — nem levén immár felekezeti tanítók — szüntettessék be, illetőleg ezen adóteher az egyház tagokról vétessék le.

Egyházmegyei közgyűlés, a felső-ábrányi kicsiny, s szegény sorsu hívekből álló egyháznak — tekintettel arra, hogy iskolájok államosításának engedélyezésénél az egyik főczél a hívek terheinek könnyítése volt, de tekintettel arra is, hogy az iskola fentartásához az 5%-kos iskolai pótagó fizetése által így is hozzájárulnak, s nem volna igazságos — felekezeti tanítókuk nem levén, — e czimen is megadóztatni őket — a tanító részére eddig fizetni tartozott buza párbér-adó törlésére az engedélyt megadja ugyan, de egyszersmind határoza-

tilag utasítja a f.-ábrányi egyháztanácsot, hogy az iskola államosítása folytán az egyház használatába átment tanítói földek jövedelmezőségére a legnagyobb gondot fordítván, ezen földek jövedelmét, valamint az eddig gyakorlatban volt tanítói pénz s a fa fizetés pénzértékre változtatásából befolyó összegeket évről-évre tőkésítse, s a kamatok hozzácsatolásával, az egyház jövő sorsának biztosítása céljából növelje; s az így tőkésített jövedelmekről, az illető egyházmegyei számvevőhöz jelentését, illetve számadását évenként felelősség terhe mellett be-terjessze.

27. sz. Olvastatott az egyházmegyei lelkészi gyámintézet f. hó 29-én tartott közgyűlésének következő jegyzőkönyvi száma:

5. szám. Szathmári Sándor gyámintézeti pénztárnok jelenti, miszerint egyházmegyei gondnok Zsigó Endre ur, a lelkészi nyugdíjintézetre tett 100 frtos alapítványát, ez év folyamán gyámintézeti pénztárba befizette.

Gyámintézeti közgyűlés a jelentést, az adományozó iránti hálás köszönetnyilvánítása mellett tudomásul veszi, s egyházmegyei közgyűlés elé felterjeszteni rendeli.

Tudomásul vételik.

28. sz. Olvastatott ugyanazon jegyzőkönyv 6-ik száma a mint következők:

6. szám. Gyámintézeti kezelő választmány, Szathmári Sándor pénztárnok azon jelentése folytán, hogy az országos lelkészi gyámintézettel folytatott levelezése jelentékeny postaköltséget igényel: javasolja, miszerint gyámintézeti közgyűlésünk járuljon kérelemmel a nagytt. s tek. egyházmegyei gyűlés elé, hogy a fentjelzett célra, a háziségegy pénztárból gyámintézeti pénztárnok részére tíz forintot kiutalni méltóztassék.

Gyámintézeti közgyűlés a javaslatot magáévá teszi s az említett célra a nagytt. s tek. egyházmegyei közgyűléstől 10 frt évenkénti kiutalását tisztelettel kéri.

Egyházmegyei közgyűlés háziségegy pénztárából a tíz frtot kiutalja.

29. sz. Olvastatott ugyanazon jegyzőkönyv 7-ik száma

melyben gyámintézeti közgyűlés tudomásul vétel végett bejelenti, miszerint Szathmári Sándor gyámintézeti pénztárnok 1896-ik évi számadása megvizsgálatván, minden tételeiben nyugtákkal s ellennyugtákkal igazoltnak, kiváló gondnal és szakértelemmel vezetettnek találtatott, s részére a felmentvény — a szokásos fentartások mellett — megadatott.

Egyházmegyei közgyűlés, gyámintézeti pénztárnok részére megadott felmentvényt tudomásul veszi. A beterjesztett 1896-ik évi gyámintézeti számadás főbb tételeit feltüntető táblás kimutatásnak e jegyzőkönyvbe kinyomatását elrendeli.

Az 1896. évi gyámintézeti számadás főbb összegekben.

I. Bevétel.

1. 1895-ik évi zárlat szerinti főösszeg	43353	frt	88	kr.
2. Kötvény kölcsönkamat 1896-ik évre	2903		83	"
3. Kötvény kölcsön késedelmi kamat 1896-ik évre	79		41	"
4. Évi járadék kamat	136		78	"
5. Évijáradék késedelmi kamat	11		41	"
6. Évijáradék az 1896-ik évre kivétel	705		92	"
7. Államsegély az 1896-ik évre kiutalva	535		—	"
8. Baldácsi alap	45		40	"
9. Lelkészi nyugdíjalapra az egyhm.-től	100		—	"
10. Lelkészi nyugdíjalapra Fényes Endre t. bíró adománya	7		94	"
11. Lelkészi nyugdíj alapra Konrád László és Fráter Zoltán adománya	4		—	"
12. Országos gyámintézeti 1896-ik évi illeték	294		41	"
13. Az 1896-ik évben kiadott kölcsön után kötv. bevétel	7342		—	"
14. Az évi járadéknál túlfizetés	1		17	"
Összesen :	55521		15	kr.

II. Kiadás.

1. Gyám díjasoknak	2728	frt	—	kr.
2. Iroda költség	17	„	25	„
3. Kezelési költség	544	„	—	„
4. Lelkészi nyugdíjalapra takp. betét .	102	„	—	„
5. Kötvényre kiadatott	4840	„	—	„
6. Takarékpénztárba tétetett	2400	„	—	„
7. Az országos gyámintézet részére fizettetett	1453	„	59	„
8. Leiratott a kötvény kölcsöntőkéből s kamatjaiból	4114	„	67	„
9. Leiratott az évi járadékból	1822	„	57	„
Összesen :	18022	frt	08	kr.

Összes bevétel: . . . . . 55521 frt 15 kr.

Összes kiadás: . . . . . 18022 „ 08 „

1896. decz. 31-iki zárlat 37499 frt 07 kr.

Az 1895-ik évi zárlat szerinti főösszeg 43353 frt 88 kr.

Az 1896. decz. 31-ik zárlat szerinti „ 37499 „ 07 „

1896-ik évi fogyás 5854 frt 81 kr.

III. Vagyon kimutatás 1896. évi decz. 31-én.

1. Kötvény kölcsöntőke	33679	frt	62	kr.
2. Kötvény kamathátrány	1136	„	48	„
3. Kötvénykamat 1896. évre kivetve	293	„	06	„
4. Kötvény késedelmi kamat 1896. évre	22	„	66	„
5. Mihályfalvai kereskedelmi s ipar- bankba tétetett	700	„	—	„
6. Mihályfalvai kereskedelmi s ipar- bankba lelkészi nyugdíjalap	102	„	—	„
7. Évijáradék hátrány	596	„	06	„
8. Évijáradék kamat 1896. évre	49	„	28	„
9. Évijáradék késedelmi kamat	6	„	91	„
10. 3%-os évijáradék 1896. évre	80	„	07	„
11. Készpénz 1896. december 31-én	832	„	93	„
Összesen :	37499	frt	07	kr.

IV. Költség előirányzat az 1897-ik évre.

a) Bevétel.

1. 35131 frt 82 kr. 8%-os kamata	2810 frt 54 kr.
2. 3%-os lelkészi évijáradék	705 „ 92 „
3. 802 frt takarékbetét 6%-os kamata	48 „ 12 „
4. 732 frt 32 kr. évi járadékhátrány 8%-os kamata	58 „ 58 „
5. Államsegély	535 „ — „
6. Baldácsi-alap	45 „ 90 „
7. Zárlat szerinti áthozat 1896-ik évről	37499 „ 07 „
Összesen :	<u>41702 frt 63 kr.</u>

b) Kiadás.

1. Gyám díjasoknak	2908 frt — kr.
2. Kezelési költség	519 „ — „
3. Iroda költség	10 „ — „
4. Nyomtatványokra	10 „ — „
5. Országos gyámintézetbe	1471 „ 56 „
Összesen :	<u>4918 frt 56 kr.</u>

Az 1897-ik évi előirányzat
szerint összes bevétel: . 41702 frt 63 kr.

Az 1897-ik évi előirányzat
összes kiadás: . . . . . 4918 „ 56 „

1897. évi előirányzott zárlat: 36784 frt 07 kr.

Az 1896-ik évi zárlat szerinti főösszeg: 37499 frt 07 kr.

Az 1897-ik évi előirányzott zárlat sze-
rinti főösszeg: . . . . . 36784 „ 07 „

Mutatkozó fogyás: 715 frt — kr.

30. sz. Bányai László egyházmegyei számvevő be-
terjeszti az egyházmegye háziségegy pénztára 1896-ik évi
számadásának megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet, mely
a következő számadatokat tünteti fel:

I. Bevétel készpénzben	2841 frt 81 kr.
II. Kiadás készpénzben	2713 „ 07 „
Pénztári maradvány:	<u>128 frt 74 kr.</u>

III. Vagyon kimutatás az 1896. év decz. 31-én.

1. készpénz	128	frt	74	kr.
2. Kötvényekre kiadott tőke	6701	„	70	„
3. Kamat hátrányok	168	„	49	„
4. Bekebelezési hátrányok	123	„	65	„
5. Közigazgatási hátrányok	144	„	21	„
Összesen :	7266	frt	79	kr.

Az 1896. decz. 31. zárlat szerinti főösszeg 7266 frt 79 kr.

Az 1895. decz. 31. zárlat szerinti főösszeg 6710 „ 59 „

1896. évi szaporulat: 556 frt 20 kr.

Örvendetes tudomásul vétetik.

31. sz. Bányai László egyházmegyei számvevő be-
terjeszti az egyházmegyei papikönyvtár, 1896-ik évi pénz-
tári számadásának megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet,
mely is a következő számadatokat tünteti fel:

I. Bevétel	265	frt	72	kr.
II. Kiadás	24	„	49	„
Pénztári maradvány:	241	frt	23	kr.

III. Vagyon kimutatás 1896. decz. 31-én.

1. Pénztári maradvány	241	frt	23	kr.
2. Hátrányokban kint van	222	„	53	„
Összesen:	463	frt	76	kr.

Tudomásul vétetik.

32. sz. Olvastatott Egeresi Imre kólyi lelkész kér-
vénye, melyben nagymérvben felszaporodott fizetés hát-
rányainak behajtása iránt az egyházmegyei közgyűlés
intézkedését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés folyamodó lelkész
kérvényét, a mellé csatolt hátrány kimutatásokkal
együtt azon utasítással adja ki kólyi egyháztanács-
nak, hogy — a mennyiben a presbyterium az
egyházi adók behajtása s beszolgáltatására egyházi
törvényeink 240. §. értelmében kötelezve van —
saját hatáskörében haladéktalanul tegyen meg min-
den lehető a nagymérvű hátrányok behajtására,

s eljárásának eredményéről jelentését nt. esperes urhoz 30 nap alatt terjeszse be. — Ugyanezen alkalomból közgyűlés felhívja esperes és egyházmegyei ügyész urakat, hogy a kólyi egyház hátrányainak ügyét éber figyelemmel kísérve, azon nem remélt esetben, ha a presbyterium törvényszabta kötelességét nem teljesitené, vagy ha presbyterium eljárása sikerre nem vezetne, ellene, illetve hátrányosok ellen a törvényes lépéseket mielőbb tegyék meg.

33. sz. Olvastatott Nagy Sándor poklosteleki lelkész kérvénye, melyben a poklosteleki anyaegyházhoz tartozó 15—19 kilométernyi körzetben, nemzetiségek közt szétosztán élő ref. egyháztagnak lelkigondozása, s hitfelekezetünk s a magyarság számára lehető megtarthatása czéljából, ezen ponton egy missió állomás szervezésének, illetve a poklosteleki lelkész részére missiói segélyadásának kieszközlését kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk teljesen átérezve egyházmegyénk keleti szélén, az oláhság közt szétosztán élő hitfeleink lelki gondozásának nagy fontosságát, s elodázhatatlanul szükséges voltát, már az 1893. május 2-án tartott közgyűlése alkalmával felhívta a főtiszt. s mélt. egyházkerületi közgyűlés figyelmét e rendkívüli fontosságú ügyre, s a méltóságos konventtől egyházmegyénk részére a missiói alapból állandó évisegély kieszközlését kérelmezte, hogy abból a szükséghez képest a felső-ábrányi, alsó-ábrányi, tóti, poklosteleki, micskei és széplaki lelkészek, missiói működésökért segélyeztessenek.

Egyházmegyénk ez ügybeni kérelmének fontosságát a főtiszt. és mélt. egyházkerület 1893. nov. 1—4 napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 444. sz. alatt elismerve, az ügyet magáévá tette, midőn a missiói bizottságot az érmelléki esperes által kellően felszerelendő kérvénynek a mélt. konventhez leendő felterjesztésére felhatalmazta. — Sőt az 1894. ápr. egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyve 175 számának tanúsítása szerint, a főtiszt. s mélt. egyházkerületi közgyűlés ez ügyet a mélt.

konventhez felterjesztvén, a fentebb nevezett egyházakat — s hozzájuk csatolva még Szt.-Jobbot — 100—100 frt segélyre ajánlotta. — Mindamellett azonban egyházmegyénk a missiói alapból mindez ideig nem nyert semmi segélyt.

Most azért midőn ezen magyar nemzeti és ref. hitfelekezeti szempontból egyaránt nagyfontosságú ügynél, a gyors segély szükséges volta — általában ugyan, de különösen a poklosteleki anyaegyházhoz tartozó szórványokban, sürgetőbben lépett előtérbe mint valaha; midőn fájó szívvvel kell szemlélnünk, hogy a magyar alföldről alig két évtizeddel ezelőtt e szórványokba költözött, tiszta magyar családok gyermekei, miként oláhosodnak el, nem lassanként, hanem rohamosan; midőn látjuk, hogy p. o. a poklosteleki egyházhoz tartozó Dernán, Tataroson levő állami iskolákban a növendékek 50%-kát tevő ref. vallásu gyermekek, hitfelekezetünk részéről vallásos oktatásban nem részesítettvén, miként pápistasodnak el: ismét felemeli egyházmegyei közgyűlésünk kérő szavát, s egyházmegyénk missiói ügyét a főtiszt. s mélt. egyházkerületi közgyűlés pártoló figyelmébe a legmelegbben ajánlja; tisztelettel kérvén, hogy addig is, míg a missiói alap erősbödése folytán, többi missiói hivatást teljesítő egyházaink is segélyben részesülhetnek, vagy e vidéken egy állandó missiói állomás szerveztetnék, — méltóztassék a méltóságos konventnél, poklosteleki anyaegyházunk lelkészi hivatala részére, a missiói alapból 200 frt évi segélynek, már ez évben folyóvá tételét kieszközölni.

34. sz. Olvastatott Egeresi Imre kólyi lelkész jelentése, a Fodor Zsigmond 1000 frtos alapítványának állásáról. A jelentés szerint ez alapítvány a székelyhidi takarékpénztárnál 2 könyvön van elhelyezve, s az 1897. év január 1-ső napján annak összege 3623 frt 19 krt tett. Örvendetes tudomásul vétetik.

35. sz. Olvastatott Marjai Péter nagylétai lelkésznek a köri számvevőségről lemondása.

Közgyűlés a lemondást elfogadja, s az egyházmegye III-ik köréhez tartozó egyházak számvevőjeül Magyar Gábor vajdai lelkészt megválasztja.

36. sz. Olvastatott Marjai Péter n.-létai lelkésznek a tanügyi bizottsági elnökségről s dekánságról lemondása.

Közgyűlés a lemondást elfogadja, s tanügyi bizottsági elnöknek s dékánnak Papp Gusztáv diószegi lelkészt megválasztja.

37. sz. Olvastatott Balog Imre ev. ref. lelkész és a kéczi ev. ref. egyházi előljáróság kérvénye, Fábián János kéczi ref. tan. megválasztásának jóváhagyása s bekebeleztetése ügyében.

Jóváhagyólag tudomásul vétetik s nevezett tanító ez egyházmegyébe kebeleztetik, felhivatván ugy ő mint a kéczi ev. ref. egyház, hogy a bekebelezési díjat az egyházmegye házipénztárába fizessék be.

38. sz. Olvastatott a székelyhidi nyomda tulajdonos s az „Érmelléke és Rézalja“ hetilap kiadó-tulajdonosa Kohn Sámuelnek az egyházmegyei közgyűléshez beadott kérvénye, melyben az iránt esedezik, hogy mondja ki a közgyűlés határozatilag, miszerint lapja az „érmelléki ev. ref. egyházmegye hivatalos közlönye“, és ezt a címet lapja viselhesse ; egyszersmind kinyilatkoztatja, hogy ez esetben lapja ingyen közli az egyházmegye mindenemű közigazgatási határozatait s azokat bérmentve megküldi az egyházmegye minden tanítóinak s lelkészeinek, habár azok a lapnak nem előfizetői is.

Kérvényező kérelmének hely nem adatik.

39. sz. E jegyzőkönyv hitelesítésével megbizattak bevett szokás szerint Dráveczky Béla, Fényes Endre, Váradi Soma egyh. v. t. bírák, székelyhidi lakosok s Thamássy Lajos egyh. megyei főjegyző.

Birósági ügy.

40. sz. Olvastatott elhunyt szalacsi ev. ref. lelkész Szikszay József özvegyének felebbezése a szalacsi egyháztanács által f. évi ápril 19-én hozott azon határozata

ellen, melylyel nevezett egyháztanács 28 frt 87 krajczár-
nak részére leendő kifizetését megtagadta, azon indoko-
lással, hogy ez összeg a hátralékban levő egyháztagoktól
vagyontalanságuk miatt be nem hajtható.

A felebbezés azzal adatik ki a szalacsi ev.
ref. egyháztanácsnak, hogy a kifizetni megtagadott
összegek behajthatatlan voltát okmányszerűleg
igazolja.

Az 1—17. s 38—39. számokat jegyzette Thamássy
Lajos egyh. megyei főjegyző.

A 18—19—20. számokat jegyzette Konrád László
egyh. megyei v. főjegyző.

A 21—22, 37—40. számokat jegyzette Váradi Soma
egyh. megyei v. jegyző.

A 23—36. számokat jegyzette Fazekes Imre egyh.
m. e. jegyző.

Hitelesített Székelyhidon 1897. május 18-án.

Fényes Endre,
egyh. megyei v. t. bíró.

Váradi Soma,
egyh. megyei v. t. bíró.

Thamássy Lajos,
egyh. m. főjegyző.

T Á R G Y M U T A T O.

1. sz. A közgyűlés megnyitása.
2. sz. A múlt gyűlés óta elnökileg végzett ügyekről esperesi jelentés tudomásul vétetik.
3. sz. Diószegi Mihály diószegi s.-lelkész az egyházmegyébe kebeleztetik.
4. sz. Esperes felhivatik, hogy Lengyel Pál Bályokra bejegyzett s.-lelkészt szükség esetén egyházmegyénk bármely egyházában a lelkészi szolgálatok teljesítésére alkalmazza.
5. sz. Gróf Károlyi Tiborné ö nagyméltósága és Hegyi Mihályné ö nagysága részére a bályoki lelkészlak építésére tett kegyes adományokért az egyházmegye részéről köszönő irat küldése határoztatik.
6. sz. A lelkészi nyugintézet felállítása s a káplán ügy rendezése tárgyában készített s egyházmegyénk által elfogadott dolgozat a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.
7. sz. Egyházkerületi képviselők választatnak.
8. sz. Az egyházmegyei időszakos tanács 1897-re megalakittatik.
9. sz. A székelyhidi ev. ref. egyház előjáróságának a második leány-iskola tárgyában beadott határozata ellenében az egyh. megye határozata megújittatik.
10. sz. A h.-k.-sz.-miklósi egyház előjárósága a leány-iskola felállítására vonatkozó határozatának írásban beadására felhivatik.
11. A Kólyi egyház előjárósága az egyházmegyei határozattal szemben elkövetett mulasztásáért megrovatik s a hivatalos jelentésnek az esperesi hivatalhoz beadására utasittatik.

12. sz. A szalacsi egyházra vonatkozólag iskolái átalakítása tárgyában hozott egyházmegyei határozat fogantatosítására a határidő meghosszabbítottatik.

13. sz. Az érsemjéni egyház előjáróságának az új lelkészlak építése tárgyában hozott határozata helyeslőleg tudomásul vétetik.

14. sz. A félegyházi egyház előjárósága külön jegyzőkönyvi kivonatban felhivatni határozottat, hogy jelentését az esperesi hivatalhoz 15 nap alatt terjessze be, különben ellene a fegyelmi eljárás azonnal megindítandó.

15. sz. Az egyházmegyei lelkészi értekezletnek az egyházmegyei számvevőszékre vonatkozó javaslata egészben elfogadtatik.

16. sz. A Nagyváradon felállítandó leánynövelde részére újabban 500 frt adományoztatik az egyházmegye házipénztárából, lelkészi értekezlet indítványára.

17. Az egyházmegye részére egy gyűlés-terem építése elhatározottatik s annak megvalósítására egy bizottság választatik.

18. Az ér-adyoni egyháztanács által az egyházi adóügyben beterjesztett két egymással eltérő tervezete az egyháztanácsnak kellő utasítás mellett visszaadatik.

19. sz. A kiskerekii egyháztanácsnak az egyházi-adó birtokaránylagos fizetése tárgyában hozott határozata megerősítettik.

20. sz. A kiskerekii ev. ref. egyháztanácsnak beterjesztett tandíj fizetési tervezete megerősítettik.

21. sz. Az álmosdi egyháztanács kérvénye a lelkész és tanító szőlő földeinek eladása tárgyában pártolólág a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetik.

22. sz. Az álmosdi egyháztanács kérvénye a Dóka-féle telek megvételére vonatkozólag a főtiszt. egyházkerületre felterjesztetni határozottatik.

23. sz. A bagaméri tanítói díjlevelek a bagaméri egyháztanácsnak azon utasítással adatnak vissza, hogy a 3-ik példánnyal pótolva, azokat őszi közgyűlésre terjessze be.

24. sz. A bagaméri egyháztanács a 3-ik iskola építése tárgyában hozott határozása s beterjesztett tervrajza s költségvetése helyben hagyatik.

25. sz. A bagaméri egyháztanácsnak az állam segélyével felállítani szándékolt új tanítói állás szervezésére

vonatkozó kérvénye tudomásul vétetik s az abban kért engedély s hatósági beleegyezés készséggel megadatik.

26. sz. A felső-ábrányi egyháztanácsnak a tanító részére — míg felekezeti tanító volt — fizetni tartozott buzapárbéradó megszüntetése tárgyában beadott kérvényének hely adatik.

27. sz. Gyámintézeti pénztárnok jelentése a Zsigó Endre egyházmegyei gondnok által a lelkészi nyugintézetre tett 100 frtos alapítvány befizetéséről: örvendetes tudomásul vétetik.

28. sz. Gyámintézeti pénztárnok részére az országos lelkészi gyámintézettel folytatott levelezései postaköltségére az egyházmegyei házipénztárból évenként 10 frt kiutaltatik.

29. sz. Gyámintézeti pénztárnok 1896. évi megvizsgált s helyben hagyott számadásának főbb tételeit feltűntető táblás kimutatása kinyomatni rendeltetik.

30. sz. Egyházmegyei számvevő jelentése az egyházmegyei házipénztár 1896. évi általa megvizsgált számadásáról: örvendetes tudomásul vétetik.

31. sz. Egyházmegyei számvevő jelentése a papi könyvtár 1896. évi számadásának általa eszközölt megvizsgálásáról, tudomásul vétetik.

32. sz. Egeresi Imre kólyi lelkész kérvénye fizetési hátrányainak behajtása iránt a kólyi egyház előljáróságának kiadatik s e tárgyra esperes és ügyész figyelme különösen felhivatik.

33. sz. Nagy Sándor poklosteleki lelkész kérvénye a poklosteleki missió állomás szervezésére vonatkozólag a főtiszt. egyházkerületre pártolólag felterjesztetik.

34. sz. A kólyi lelkész jelentése a Fodor Zsigmond alapítványa állásáról, örvendetes tudomásul vétetik.

35. sz. Marjai Péter lemondása a köri számvevőség-ről, elfogadtatik s helyére Magyarai Gábor megválasztatik.

36. sz. Marjai Péter lemondása a tanügyi bizottsági elnökségről s dékánuságról elfogadtatik s helyére Papp Gusztáv diószegi lelkész megválasztatik.

37. Fábrián János kéczi tanítóvá lett megválasztatása tudomásul vétetik s nevezett egyházmegyébe kebeleztetik.

38. sz. Kohn Sámuel székelyhidi nyomdatulajdonos kérelmének hely nem adatik.

39. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésével a szokottak megbizatnak.

Birósági ügy.

40. sz. Özv. Szikszay Józsefné felebbezése a szalacsi egyháztanácsnak kiadatik, hogy a követelt összeg behajthatatlan voltát okmányszerüleg igazolja.

Kiadta: *Thamássy Lajos.*
egyházm. főjegyző.